© iStock-stillwords

Senegal

Przewodnik po rynku

Senegal - przewodnik po rynku

© PAIH S.A.

Niniejsza publikacja ma charakter informacyjny.
Została opracowana na podstawie informacji uznanych za wiarygodne
i nie stanowi wykładni ani opinii prawnej.
PAIH S.A. nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania
zamieszczonych w niniejszej publikacji informacji oraz za możliwe
konsekwencje jakichkolwiek działań podjętych w oparciu o te informacje.

Wydawca: Polska Agencja Inwestycji i Handlu S.A.

ISBN 978-83-62132-96-6

Warszawa, październik 2018 r.

Spis treści

I. Senegal – podstawowe informacje 4

II. Ustrój polityczny. 9

III. Podstawowe informacje gospodarcze. 11

IV. Wymiana handlowa, inwestycje oraz dostęp do rynku. 19

V. Formalności związane z rejestracją firm 35

VI. Przydatne kontakty. 43

I. Senegal – podstawowe informacje

Senegal jest bramą do przeszło 100 milionowego rynku ośmiu państw Zachodnioafrykańskiej Unii Gospodarczej ze wspólną walutą i strefą wolnego handlu. Dominującą gałęzią gospodarki Senegalu jest ciągle rybołówstwo i rolnictwo dające zatrudnienie 2/3 mieszkańców. W Senegalu 60% populacji nie osiągnęła 24 roku życia. 23% populacji żyje w Dakarze i okolicach, a 40% w pozostałych miastach.

Senegal jest czwartą największą gospodarką Afryki Zachodniej zaraz po Nigerii, Ghanie i Wybrzeżu Kości Słoniowej. We francuskojęzycznej Afryce jest drugim krajem po WKS z średnim wzrostem gospodarczym w przeciągu ostatnich 5 lat na poziomie 5,4%. Najwięksi partnerzy handlowi Senegalu to Francja, Indie, Włochy, Chiny i USA.

Ostatnia dekada przyniosła znaczny rozwój przemysłu dzięki realizacji rządowego programu inwestycyjnego, głównie sektora energetycznego i infrastruktury. Opinia o Polsce jest w tym regionie świata szczególnie korzystna z uwagi m.in. na brak historycznych obciążeń kolonialnych i sukces gospodarczy ostatnich 20 lat, który dla wielu afrykańskich państw może stanowić wzór do naśladowania.

Senegal położony jest w zachodniej Afryce nad Oceanem Atlantyckim i należy do Afryki Subsaharyjskiej. Od północy graniczy z Mauretanią, na wschodzie – z Mali, a na południu – z Gwineą i Gwineą Bissau. Od strony zachodniej jego granicę stanowią Ocean Atlantycki i Gambia, rozciągająca się wzdłuż rzeki Gambii. Państwo to tworzy enklawę w południowo –zachodniej części terytorium Senegalu.

Senegal jest beneficjentem kilku ważnych porozumień bilateralnych, dających mu preferencyjny dostęp do ważnych rynków międzynarodowych (Chiny i USA), jest też sygnatariuszem porozumienia z Cotonou, dającym mu bezcłowy dostęp do rynków EU.

Historia

Terytorium obecnego Senegalu wchodziło w całości lub częściowo w skład dawnych państw, m.in.: Ghany, Tekrur (IX–XIII w.), Mali (XIV–XVI w.), Dżolof (XIV–XVI w.). W XVI w. rozpadły się one na wiele drobnych, zwalczających się państewek; od XI w. postępowała islamizacja ludności. Od połowy XV w. do wybrzeża obecnego Senegalu dotarli Portugalczycy, dając początek europejskiej penetracji (następnie Holendrzy, Anglicy, Francuzi) i handlowi niewolnikami poprzez faktorie w ujściach rzek Gambii i Senegalu (m.in. na wyspie Gorée, będącej do XIX w. jednym z ważniejszych punktów wywozu niewolników do Ameryki). Handel niewolnikami osiągnął apogeum na początku XVIII w.

W XVII w. przewagę wśród Europejczyków uzyskali Francuzi (w 1659 założyli u ujścia rzeki Senegal faktorię, późniejsze miasto Saint-Louis). W ciągu XIX w. dokonali oni systematycznego podboju kraju, uniemożliwiając rozprzestrzenianie się teokratycznych islamskich państw ludów Wolofów i Tukulerów. W 1848 w posiadłościach francuskich zniesiono niewolnictwo. Granice Senegalu z angielską Gambią ustalono w 1889. W 1904 kolonia Senegal weszła w skład nowo powstałej Francuskiej Afryki Zachodniej (ze stolicą w Dakarze), zajmując uprzywilejowaną pozycję w całym francuskim imperium kolonialnym. W 2. dekadzie XX w. władze kolonialne rozpoczęły przyznawanie części ludności Senegalu obywatelstwa francuskiego, z czym wiązał się uprzywilejowany status społeczno-polityczny (w1936 przywilej ten przysługiwał ok. 78 tys. Afrykanów w Senegalu, podczas gdy w pozostałych częściach FAZ — jedynie 2 tys. rdzennych mieszkańców). W Senegalu powstawały szkoły średnie dla Afrykanów, które kształciły urzędników dla administracji kolonialnej w posiadłościach francuskich w Afryce. W 1914 wybrano pierwszego afrykańskiego deputowanego z Senegalu do francuskiego parlamentu. W latach 20. XX w. nastąpił rozwój gospodarczy kolonii, powstała miejscowa burżuazja. W 1946 Senegal uzyskał status prowincji zamor-skiej, a obywatelstwo francuskie przyznano wszystkim mieszkańcom. Powstały pierwsze organizacje polityczne, m.in.: Demokratyczny Blok Senegalski pod przywództwem L.S. Senghora (założony w 1948, przekształcony w 1956 w Narodowy Blok Senegalski), Afrykańska Partia Niepodległości (PAI, założona w 1957, o tendencjach marksistowskich, w 1960 zdelegalizowana).

W 1958, na podstawie wyników referendum Senegal stał się autonomiczną republiką w ramach Wspólnoty Francuskiej, w 1959 Senegal i Sudan Zachodni (ob. Mali) utworzyły Federację Mali, która w 1960 uzyskała niepodległość. W tymże roku Senegal wystąpił z Federacji. Prezydentem nowej republiki został (do 1980) Senghor, twórca koncepcji tzw. socjalizmu afrykańskiego, utrzymujący ścisłe i wszechstronne związki z Francją (gospodarcze, od 1966 także układy wojskowe). Senghor był przywódcą Senegalskiego Związku Postępowego (SZP, powstałego w 1959, którego trzon stanowił Narodowy Blok Senegalski), który stał się partią rządzącą. Po nieudanym zamachu stanu w 1962 wprowadzono prezydencki system rządów (1963–70) — prezydent Senghor został zarazem premierem, a konstytucja z 1963 wprowadziła system jednopartyjny (rządy socjaldemokratycznego SZP). W latach 1976–81 Senghor wprowadził system trójpartyjny.

Senegal zajmuje powierzchnię 196,7 tys. km^2. Stolicą kraju jest Dakar (3 mln mieszkańców).

Liczba ludności szacowana jest na 16,2 mln osób. Ludność ta jest zróżnicowana etnicznie. Zachodnią część kraju zamieszkują Wolofowie (ponad 40% ludności) i Sererowie (18%), północno-wschodnią i wschodnią – Fulanie (15%) i Tukulerzy, południowo-wschodnią i środkową – Mandingo, południowo-zachodnią – Diula. Liczba Francuzów jest niewielka. Językiem urzędowym jest francuski, posługuje się nim 37% ludności. Pozostali mieszkańcy używają języków plemiennych (najbardziej rozpowszechniony jest wolof 72%).

Najgęściej zaludniona jest zachodnia część kraju, zwłaszcza rejon Dakaru (w miastach mieszka około 60% ludności). Główne miasta to: Dakar, Thiès, Kaolack, Ziguinchor, Saint –Louis i Touba.

Obywatele polscy udający się do Senegalu na okres nie dłuższy niż 90 dni, nie potrzebują wizy.

Członkostwo w organizacjach i porozumieniach o charakterze ekonomicznym:

Senegal jest członkiem powstałej w 1994 r. Zachodnioafrykańskiej Unii Gospodarczo-Walutowej (Union Economique et Monetaire Ouest-Africaine – UEMOA), tworzącej stumilionowy rynek o wspólnej walucie i strefie wolnego handlu.

Celem UEMOA jest: poprawa konkurencyjności, konwergencja polityki gospodarczej, ustanowienie wspólnego rynku, koordynacja polityk: rolnej, przemysłowej, energetycznej, transportowej oraz harmonizacja prawa. Ponadto Senegal jest członkiem Wspólnoty Gospodarczej Państw Afryki Zachodniej (The Economic Community of West African States - ECOWAS), zrzeszającej 15 państw regionu na mocy traktatu z 1975 r. Celem organizacji jest promocja integracji ekonomicznej zrzeszonych państw. Republika Senegalu należy także do Międzynarodowej Agencji Energii Odnawialnej IRENA (od 18 listopada 2010 r.). Senegal jest pierwszym krajem biorącym udział w projekcie IRENA tzw. „Renewable Readiness Assesment 2012" (RRA). Projekt ten jest narzędziem umożliwiającym poznanie i weryfikację potencjału OZE w poszczególnych państwach. Jest on dedykowany państwom rozwijającym się lub małym wyspom, które nie mają możliwości przeprowadzenia praktycznej weryfikacji swoich zasobów i możliwości. RRA identyfikuje największe bariery uniemożliwiające rozwój OZE, jak np. infrastruktura, brak planu działań, brak wiedzy specjalistycznej.

Pozostałe organizacje, do których należy Senegal to m.in.: - Unia Afrykań-ska - African Union (AU); - Afrykański Bank Rozwoju - African Develop-ment Bank (AfBD); - Światowa Organizacja Handlu - World Trade Orga-nization (WTO); - Międzynarodowy Fundusz Walutowy - International Monetary Found (IMF); - Organizacja Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNIDO); - Konferencja Narodów Zjednoczonych ds. Han-dlu i Rozwoju -United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD); - Światowa Organizacja Własności Intelektualnej - World Intellectual Property Organization (WIPO).

II. Ustrój polityczny

Senegal był pierwszym krajem afrykańskim, który po uzyskaniu niepodległości wprowadził system wielopartyjny z rządem uznającym opozycje już od 1974 roku. Do marca 2000 roku nie było specjalnej zmiany władzy. Po 2000 nastąpiły dwie zmiany prowadzące do obecnego ustroju politycznego. Senegal jest republiką demokratyczną o systemie prezydenckim. Prezydent jest wybierany w wyborach powszechnych. W wyniku referendum i przyjętych w październiku 2008 roku poprawek do konstytucji kadencja prezydenta została wydłużona z 5 do 7 lat. W 2016 referendum zaproponowane przez obecnego prezydenta skróciło ponownie mandat prezydencki z 7 do 5 lat. Mandat prezydencki może być jednokrotnie odnowiony. Od 2 marca 2012 roku funkcję prezydenta sprawuje Macky Sall.

Wybory Parlamentarne odbyły się w 2017, dając wiodącej koalicji Benno Bokk Yakaar - United for Hope, 125 ze 165 miejsc w parlamencie. Inne ugrupowania w Parlamencie to: Coalition Gagnante Wattu Senegal z 19 miejscami, Manko Taxawu Senegal z 7 miejscami, Parti de l'unite et du rassemblement z 3 miejscami. Następne wybory prezydenckie przewidziane są na luty 2019 roku.

1. Władza ustawodawcza

Zgromadzenie Narodowe, jednoizbowy parlament Senegalu, składa się ze 165 deputowanych wybieranych w wyborach powszechnych na 5–letnią kadencję.

Zgromadzenie Narodowe kontroluje prace rządu i przyjmuje ustawy, które są następnie ogłaszane przez prezydenta. Inicjatywa ustawodawcza należy do prezydenta, premiera i posłów.

2. Władza wykonawcza

Władzę wykonawczą sprawuje rząd, na którego czele stoi premier mianowany przez prezydenta. Premier wybiera ministrów i przedstawia ich do nominacji prezydentowi. Rząd jest odpowiedzialny przed prezydentem i Zgromadzeniem Narodowym.

Od 8 lipca 2014 roku funkcję premiera pełni **Mohammed Dionne.**

III. Podstawowe informacje gospodarcze

Senegal zaliczany jest do grupy najsłabiej rozwiniętych krajów, choć jest jedną z lepiej rozwijających się gospodarek regionu.

Lata 80. i wczesne 90. charakteryzowały się niestabilną sytuacją ekonomiczną związaną z brakiem strategicznych inwestycji. W połowie lat 90. rząd Senegalu wprowadził kilka radykalnych reform ekono-micznych w celu naprawy sytuacji makroekonomicznej między innymi prywatyzując sektor lotniczy, dostawy wody, sektor finansowy, telekomunikację, uwolniono tez rynek nieruchomości. W latach 90. kilka dużych państwowych firm zostało sprzedanych częściowo lub w całości prywatnym inwestorom. Reformy zbiegły się z dewaluacją waluty, która została związana na stałe z frankiem i wymieniana po stałym kursie. Ten proces spowodował początkowo zachwiania gospodarki i wysoką sięgającą 35% inflację, lecz po krótkim czasie sytuacja się ustabilizowała, doprowadzając do dość stałego wzrostu gospodarczego na poziomie 5% przez kolejne 5 lat do 2000 roku.

Na przełomie 2008/2009 r. gospodarka Senegalu zaczęła odczuwać skutki międzynarodowego kryzysu gospodarczego, który wpłynął niekorzystnie m.in. na poziom inwestycji prywatnych, eksportu, wartości przekazów pieniężnych od senegalskich emigrantów pracujących za granicą i napływu turystów. Jednak w wyniku spadku cen produktów żywnościowych i energetycznych na rynkach międzynarodowych, krajowe ceny na te towary utrzymały się na stabilnym poziomie. Od 2010 roku wewnętrzna sytuacja gospodarcza zaczęła się stopniowo poprawiać m.in. w efekcie zwiększenia się popytu na towary i usługi. Według AFB, wzrost ekonomiczny w 2017 utrzymywał się na poziomie 6,8 % i jest przewidziany na poziomie 7% w roku 2018. Ten wysoki wzrost jest niewątpliwie wynikiem wdrażania Planu Senegal Emergent (PSE), który stworzył przychylne warunki do rozwoju sektora

prywatnego i rozwinął portfolio inwestycji państwowych. Warto zauważyć, że pomimo bardzo wysokiej stopy wzrostu, inflacja pozostaje na bardzo niskim poziome 1,1% (dane z kwietnia 2018 roku).

Deficyt finansowy spadł z 4,2 % PKB w 2016 do 3,7 % PKB w 2017 – duże programy inwestycyjne, wzrost cen energii i wydatki budżetowe w innych instytucjach publicznych wywierają niestety duży wpływ na kondycję finansową państwa. W konsekwencji rząd musiał odroczyć część płatności dla swoich dostawców w 2017. Dług publiczny powoli rośnie, na szczęście w niezbyt szybkim tempie. W 2017 wynosił on 60,8% PKB, (59,5 % w 2016), obsługa zadłużenia wzrosła z 24% do 30% dochodu publicznego w latach 2014 – 2017.

Według danych Banku Światowego, to głównie sektor usług (60%) przyczynił się do wzrostu gospodarczego pomiędzy 2000 a 2015 rokiem. To, że Senegal jako jeden z pierwszych krajów w Afryce zachodniej postawił duży nacisk na rozwój telekomunikacji, procentuje dzisiaj tym, że zajmuje pierwsze miejsce w tej części Afryki w kwestii nowoczesnych rozwiązań, penetracji i rozwoju usług w tej dziedzinie. Dostęp do podmorskiego kabla światłowodowego daje mu możliwość szybkiego Internetu co z kolei ma wpływ na rozwój wielu usług wliczając w to call centers. W ciągu ostatnich lat można zaobserwować ogromny wzrost penetracji usług telekomunikacyjnych z 1,5 miliona użytkowników w 2005 do 15,3 miliona użytkowników w 2016 roku.

Poniższy wykres przedstawia wzrost PKB Senegalu w latach 1980 – 2018 wg IMF. Na bazie obecnego wzrostu wykres przedstawia również prognozy na lata 2019 i 2020.

Źródło: IMF http://www.imf.org/en/Countries/SEN

Ministerstwo Gospodarki i Finansów zakłada, że w 2019 i 2020 roku wzrost gospodarczy wyniesie 7 %, a inflacja – 1,5%.

Warto wspomnieć, że ceny energii w Senegalu są w stosunku do innych krajów bardzo wysokie. Rząd Senegalu robi jednak wszystko żeby obniżyć ceny produkcji energii, zwiększając moc z 898 MW w 2015 do 1168 MW w 2016. Dzięki instalacji nowych centrali udało się obniżyć koszt z 62 XOF w 2015 do 45 XOF za 1 Kwh w 2017. Dodatkowe nadzieje na obniżenie cen energii związane są z ostatnimi odkryciami depozytów gazu naturalnego na granicy z Mauretanią i południu Dakaru.

Państwowa Agencja Statystyki i Demografii publikuje miesięczne zestawienia obrotów handlowych. Daje to mniej więcej obraz jak na bieżąco wygląda bilans handlowy, jakie produkty dominują i które kraje zajmują czołowe pozycje. I tak w kwietniu 2018 r. eksport Senegalu wycenia się na 113,0 mld XOF wobec 12,5 mld XOF w poprzednim miesiącu, co stanowi spadek o 20,7%. W porównaniu do kwietnia 2017 r. liczba wysłanych towarów spadła o 6,8%. Kumulacja na koniec kwietnia 2018 r. wyniosła 497,3 mld XOF wobec 557,3 mld XOF w analogicznym okresie 2017 r., co stanowi spadek o 10,8%. Główne produkty eksportowane w opisanym okresie to złoto niemonetarne (22,5 miliarda XOF), świeże ryby morskie (16,7 miliarda XOF), kwas fosforowy (11,2%) miliard XOF), cement hydrauliczny (7,3 mld XOF) i produkty naftowe (6,0 mld XOF).

Głównymi klientami Senegalu byli Szwajcaria (17,8%), Mali (14,1%), Zjednoczone Emiraty Arabskie (6,7%), Wybrzeże Kości Słoniowej (5,5%) i Indie (5,3%). Import w kwietniu 2018 r. wyniósł 269,5 miliarda XOF wobec 300,4 miliarda XOF w poprzednim miesiącu, co stanowi spadek o 10,3%. W porównaniu do kwietnia 2017 r. przywóz wzrósł o 4,8%. Kumulacja na koniec kwietnia 2018 r. wyniosła 1212,1 mld XOF wobec 1062,7 mld XOF w analogicznym okresie 2017 r., co stanowi wzrost o 14,1%. Głównymi produktami importowanymi w kwietniu są gotowe produkty naftowe (32,9 mld XOF), inne maszyny i urządzenia (24,7 mld XOF) i metale nieszlachetne (18,6 mld XOF), ryż (16,9 mld XOF) oraz samochody i autokary (11,4 mld XOF). Głównymi dostawcami Senegalu na powyższy okres były: Francja (17,5%), Chiny (10,8%), Belgia (4,8%), Indie (4,7%) i Turcja (4,7%). Saldo obrotów handlowych wyniosło -156,5 mld XOF w kwietniu 2018 roku, wobec -157,9 mld XOF w poprzednim miesiącu. Skumulowane saldo na koniec kwietnia 2018 r. po-

gorszyło się do -714,8 mld XOF wobec -505,5 mld XOF za analogiczny okres w 2017 r.

Źródło: Bulletin Mensuel des Statistiques du Commerce Extérieurwww.ansd.sn/index.php?option=com_ansd&view=titrepublication&id=11&Itemid=289

W ciągu ostatnich 10 lat, eksport senegalskich produktów i usług wzrastał rocznie przeciętnie o około 5,5%. Eksport towarów wzrósł z 1,5 mld USD w 2006 do 2,61 mld USD w 2015. Eksport usług komercyjnych wrósł odpowiednio z 0,8 mld USD w 2016 do 1,3 mld USD w 2015. Mimo wzrostu eksportu, bilans handlowy odnotował deficyt w wysokości 3 mld USD w 2015 roku.

Według bazy danych UN Comtrade opublikowanej w 2017 roku, w 2015 roku, kraje do których Senegal eksportował najwięcej towarów to Mali (433 mln USD), Szwajcaria (225 mln USD), Indie (140 mln USD), WKS (122 mln USD) i Chiny (120 mln USD). Import kształtował się odpowiednio: Francja (917 mln USD), Chiny (544 mln USD), Nigeria (453 mln USD), Indie (355 mln USD), Hiszpania (289 mln USD) i Holandia (230 mln USD). Główne produkty eksportowe Senegalu w 2015 to: złoto (240 mln USD), świeże ryby (230 mln USD), produkty petrochemiczne (212 mln USD), cement (167 mln USD), fosfaty (150 mln USD), orzeszki ziemne (123 mln USD).

W kwestii importu Senegal jest całkowicie uzależniony od zewnętrznych dostawców wszelkiego rodzaju maszyn i urządzeń niezbędnych do procesów produkcji. Tak więc nawet istniejąca rafineria (najstarsza w zachodniej Afryce) nie jest w stanie zapewnić wystarczających dostaw na lokalny rynek. W 2015 roku, import maszyn i urządzeń opiewał na sumę 7,6 mld USD, produktów petro-chemicznych 5,2 mld USD, benzyny 4,2 mld USD, urządzeń transportowych 3,9 mld USD, ryżu 3,1 mld USD i zbóż 1,4 mld USD.

1. Główne bogactwa naturalne

W Senegalu wydobywa się fosforyty, boksyty, ilmenit, złoto, cyrkon, żelazo. Kraj ten dysponuje też zasobami ryb. W wyniku odwiertów próbnych

prowadzonych w 2015 i 2016 roku, zostały odkryte złoża ropy naftowej. Ze wstępnych oszacowań wynika, że dwa złoża mogą zawierać pomiędzy 350 a 500 milionów baryłek ropy naftowej. To odpowiada wydobyciu około 65 000 baryłek dziennie dając około 12. miejsce w wydobyciu ropy na kontynencie, porównywalnie do Kamerunu. Dodatkowo, amerykańska firma zajmująca się poszukiwaniem gazu ziemnego natrafiła na dwa jego złoża. Pierwsze w okolicach drugiego co do wielkości miasta Senegalu – St Louis, drugi w okolicach Dakaru. Ze wstępnych oszacowań wynika, że jest to największe złoże w zachodniej Afryce. Szacuje się, że pierwsze wydobycie ropy może mieć już miejsce w 2023 roku a gazu już w 2021. Dając Senegalowi nowa pozycję na kontynencie w kwestii produkcji energii.

2. System walutowy, kurs i wymiana

Walutą Senegalu jest XOF (frank CFA będący walutą obiegową w krajach Zachodnioafrykańskiej Unii Gospodarczej i Walutowej – WAEMU), który dzieli się na 100 centymów. Ustalony stały parytet wobec euro wynosi: 1 EUR = 655,957 XOF (1000 XOF ≈ 1,52 EUR).

Zgodnie z rozporządzeniem nr 9 CM/UEMOA dotyczącym zagranicznych relacji finansowych państw członkowskich WAEMU transakcje dewizowe, przepływy kapitału i regulowanie wszelkiego rodzaju płatności pomiędzy Senegalem a zagranicą lub w Senegalu pomiędzy osobami tam zamieszkałymi (résidents) a mieszkającymi za granicą (non-résidents) muszą być dokonywane za pośrednictwem Banku Centralnego Państw Afryki Zachodniej (BCEAO), poczty lub uprawnionych do tego banków i kantorów wymiany walut.

Operacje inwestycji, lokaty kapitału oraz wszystkie przepływy kapitałowe pomiędzy państwami członkowskimi WAEMU mogą być realizowane bez żadnych ograniczeń.

Bieżące płatności na rzecz podmiotów zagranicznych są dokonywane w Senegalu, zgodnie z zasadą wolnego przepływu kapitału, przez uprawnione do tego banki i kantory lub pocztę.

Dozwolone jest m.in. dokonywanie przelewów na sumę do 300 tys. XOF (ok. 450 EUR) oraz płatności z tytułu dostaw towarów, kosztów usług portowych, składowania i magazynowania, opłat celnych oraz innych dodatkowych kosztów związanych z transportem towarów (ubezpieczenie, reasekuracja).

Zgodnie z obowiązującą zasadą wolnego przepływu banknotów i monet wewnątrz WAEMU, od podróżnych zamieszkałych w Senegalu nie wymaga się żadnej deklaracji przewozu banknotów BCEAO. Natomiast osoby, które nie mieszkają w tym kraju, muszą deklarować na piśmie wszystkie przewożone waluty, jeśli ich ogólna suma przekracza równowartość 1 miliona XOF (ok. 1,5 tys. EUR). Deklaracji wymaga też wywóz waluty od kwoty równowartości 0,5 mln XOF (ok. 750 EUR). Deklaracje wwozu, potwierdzenia wypłaty i wymiany waluty w trakcie pobytu w Senegalu należy zachować i okazać przy wyjeździe.

3. Infrastruktura transportowa

Przejścia graniczne lądowe: Rosso, Diama (do Mauretanii), Kidira (do Mali), Segou, Fongolimbi, Mbong (do Gwinei), Mpack (do Gwinei Bissau), Keur Ayib, Senoba (do Gambii). Długość sieci drogowej: 15 tys. km (w tym 5,3 tys. km z nawierzchnią asfaltową). Liczba lotnisk: 17 (w tym 9 z pasami startowymi o sztucznie utwardzonej nawierzchni). Międzynarodowy port lotniczy znajduje się w Dakarze. Do niedawna wszystkie loty międzynarodowe obsługiwało lotnisko Leopold Sengor znajdujące się niewielkiej odległości od centrum Dakaru. Od 2018 roku, obsługę większości lotów przejął nowopowstały port lotniczy Blaise Diagne, który znajduje się w odległości około 55 km od centrum Dakaru. Senegal posiada też lotniska kontrolowane lub pierwszej kategorii w Ziguinchor, Saint Louis i Cap Skirring. Główny port usytuowany jest w Dakarze, a porty o mniejszym znaczeniu znajdują się w Saint Louis, Kaolack i Zinguinchor.

4. Pomoc finansowa

Współpraca między Wspólnotą Europejską a Senegalem rozpoczęła się w latach sześćdziesiątych XX wieku i opierała się na kolejnych porozumieniach (Konwencja z Yaounde w latach 1963–1975 i Konwencja z Lome w latach 1975–2000). Podstawą obecnej współpracy jest Porozumienie z Cotonou pomiędzy Unią Europejską a krajami Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP) podpisane w 2000 roku na okres 20 lat dający Senegalowi bezcłowy dostęp do eksportu na rynki Europejskie. Jego instrumentem finansowym jest Europejski Fundusz Rozwoju (EDF). Wsparcia udziela też Europejski Bank Inwestycyjny (w formie pożyczek dla sektorów produkcyjnych) oraz poprzez linie budżetowe Komisji Europejskiej (finansowanie specyficznych działań tematycznych i sektorowych).

Strategia współpracy UE z Senegalem opiera się na dwóch podstawowych programach: Nowym Partnerstwie Ekonomicznym na rzecz Rozwoju Afryki (NEPAD) i Strategii Redukcji Ubóstwa. Celem tej współpracy jest obecnie wspieranie wdrażania drugiej Strategii Redukcji Ubóstwa (DSRP II), w tym średnioterminowych działań na rzecz zmniejszenia skutków ubóstwa (poprzez zapewnienie wysokiego, trwałego i zrównoważonego wzrostu gospodarczego), poprawy dostępu do podstawowych usług, ochrony ludności (a zwłaszcza najuboższej części społeczeństwa) przed zagrożeniami społecznymi i katastrofami naturalnymi, promocji dobrego zarządzania sprawami publicznymi i budowania państwa prawa.

W ramach 10. EDF (2008 –2013) Senegal otrzymał 317 mln EUR jako wsparcie dla działań na rzecz integracji regionalnej i handlowej oraz na realizację programów kanalizacji miejskiej. 31% środków wypłacono w formie bezpośredniego wsparcia budżetowego, co jest zgodne z podjętymi przez KE zobowiązaniami międzynarodowymi dotyczącymi dostosowania pomocy rozwojowej do krajowych strategii i procedur. Z tytułu 11. EDF (2014 –2020) Senegal ma otrzymać pomoc w wysokości 347 mln EUR.

Senegal korzysta też z bilateralnej pomocy finansowej, m.in. krajów UE: Francji, Niemiec, Luksemburga, Włoch i Hiszpanii a także USA, Japonii, Chin i Korei.

IV. Wymiana handlowa, inwestycje oraz dostęp do rynku

1. Wymiana handlowa z UE

W okresie ostatniego półrocza 2014 roku, Komisji Europejskiej udało się zakończyć negocjacje z Afryką Zachodnią (w tym z Senegalem) w sprawie porozumienia EPA (Economic Partnership Agreement). Celem porozumienia jest regulacja wzajemnych relacji handlowych i gwarancja wzajemnego, choć niekoniecznie symetrycznego, dostępu do rynku. Otwarcie rynków krajów Afryki Zachodniej dla eksportu UE zostanie przeprowadzone etapami, z wyłączeniem towarów wrażliwych dla regionu. Kraje Afryki Zachodniej zliberalizują ponad 75% swoich linii taryfowych w ciągu 20 lat. Pierwsza grupa towarów zostanie zliberalizowania w chwili wejścia porozumienia w życie, kolejne grupy w cyklach po 5 lat. Aktualnie Senegal znajduje się wśród krajów afrykańskich korzystających z systemu preferencji celnych GSP UE obejmującego wszystkie towary, za wyjątkiem broni i amunicji, tzw. Everything but arms. System GSP składa się z trzech poziomów liberalizacji ceł – rozwiązania ogólnego (stosowanego wobec krajów rozwijających się - DEV) oraz dwóch poziomów głębszej liberalizacji o szczególnym charakterze – szczególnego rozwiązania motywacyjnego dotyczącego zrównoważonego rozwoju i dobrych rządów dla krajów rozwijających się (tzw. GSP+) oraz poziomu liberalizacji przewidzianego dla krajów najsłabiej rozwiniętych (tzw. EBA).

Unia Europejska jest ważnym partnerem handlowym Senegalu. Główne kraje Europejskie z jakimi Senegal prowadzi wymianę handlowa to: Francja, Holandia i Hiszpania.

2. Dwustronna współpraca gospodarcza Polska – Senegal

Gospodarcze umowy dwustronne.

Do chwili obecnej obowiązuje Umowa między Rządem PRL a Rządem Republiki Senegalu o komunikacji lotniczej podpisana w dniu 1 sierpnia 1969 r. (weszła w życie 22 maja 1971 r.).

Do lat osiemdziesiątych XX wieku współpraca gospodarcza między Polską a Senegalem bazowała na następujących międzyrządowych porozumieniach:

- umowie o współpracy gospodarczej, naukowej i technicznej – podpisanej 18 czerwca 1962 r. (weszła w życie 6 listopada 1963 r.),
- umowie handlowej podpisanej 18 czerwca 1962 r. (weszła w życie w dniu 6 listopada 1963 r.).

Ponadto na podstawie dwustronnej konwencji w sprawie rybołówstwa morskiego (podpisanej 17 marca 1976 r.) polskie przedsiębiorstwa dokonywały odłowów na wodach terytorialnych Senegalu. Z powodu niewywiązania się przez Polskę ze zobowiązań inwestycyjnych, w 1980 roku władze senegalskie cofnęły polskim firmom licencje połowowe. W efekcie, w 1981 roku Polska wypowiedziała ww. konwencję o rybołówstwie morskim.

Członkostwo Polski w UE zasadniczo nie ogranicza od 2004 roku możliwości zawierania bilateralnych umów o współpracy gospodarczej. Konieczne jest jednak uwzględnienie dwóch czynników odnoszących się do aspektów zawierania umów: merytorycznego i proceduralnego. Po pierwsze, umowa o współpracy gospodarczej nie może regulować przedmiotu pozostającego w wyłącznej kompetencji UE, w tym przede wszystkim zasad polityki handlowej. Po drugie, zawarcie umowy o współpracy gospodarczej musi być konsultowane z UE i jej państwami członkowskimi zgodnie z decyzją Rady ustanawiającą procedurę konsultacji odnoszącą się do umów o współpracy między Państwami Członkowskimi a państwami trzecimi.

W 2014 roku nastąpiło istotne ożywienie polsko-senegalskich kontaktów dyplomatycznych. W kwietniu tego roku doszło do spotkania premiera z prezydentem Senegalu podczas Szczytu UE-Afryka w Brukse-

li. Ponadto w 2014 roku wizytę w Dakarze złożyli także: wiceminister MSZ i wiceminister gospodarki wraz z misją polskich przedsiębiorców. Podczas wizyty podpisano porozumienie o konsultacjach politycznych. Ponadto (kwiecień 2014 roku) Prezydent M. Sall podpisał dekret powołujący Ambasadę Senegalu w Polsce z siedzibą w Warszawie. 31 maja 2016 r. ponownie otwarto Ambasadę RP w Dakarze zamkniętą w 2008 r.

W marcu 2016 r. w ramach programu „Go Africa", miała miejsce misja gospodarcza do Senegalu, w której uczestniczyli przedstawiciele Ministerstwa Rozwoju, MSZ, PAIH oraz przedsiębiorcy reprezentujący sektory: rolno-spożywczy, maszynowy, budowlany, zielone technologie i finansowy. Kolejna misja, zorganizowana przez KIG, odwiedziła Senegal w lipcu 2016 roku. W trakcie misji odbyło się senegalsko-polskie forum gospodarcze, z udziałem wielu przedstawicieli biznesu z obu krajów, izb przemysłowo-handlowych z różnych prowincji Senegalu, w tym: Kedougou, Saint Louis, Kolda i Thies oraz instytucji rządowych, takich jak Agencja APIX i ASEPEX. Oprócz przedstawicieli KIG, MR w misji udział wzięli także polscy przedsiębiorcy, którzy przeprowadzili szereg rozmów m.in. na szczeblu Ministerstwa Promocji Inwestycji i Współpracy, Ministerstwa Infrastruktury i Transportu oraz Ministerstwa Hodowli i Produkcji Zwierzęcej jak również w poszczególnych senegalskich firmach i agencjach rządowych.

Podczas misji Senegalczycy zgłosili zapotrzebowanie na maszyny rolnicze, poszukują inwestorów oraz polskich firm doświadczonych w zakresie hodowli zwierząt jak również wyspecjalizowanych w budownictwie. Kraj ten to ogromny eksporter ryb atlantyckich i owoców morza. Senegal chce eksportować także takie produkty jak: mango, orzeszki ziemne, banany, hibiskus. Zainteresowanie jest natomiast importem z Polski jabłek, ziemniaków, śliwek oraz mleka i jego pochodnych.

W ramach szeroko zakreślonych planów współpracy na mocy porozumienia pomiędzy Pomorską SSE, a Dakarską Zintegrowaną Strefą Ekonomiczną planowana jest budowa polskiego parku przemysłowego w Senegalu.

27 października 2016 w Pałacu Prezydenckim w Warszawie w obecności Prezydenta RP Andrzeja Dudy oraz Prezydenta Senegalu Macky'ego Salla, Polska Agencja Inwestycji i Handlu (PAIH) oraz senegalska agencja

promocji inwestycji APIX (L'agence pour la promotion des investissements et grands travaux) podpisały porozumienie o współpracy. W ramach podpisanego porozumienia PAIH i APIX zobowiązały się m.in. do promowania inwestycji prywatnych w swoich krajach oraz wspierania klimatu biznesowego sprzyjającego inwestycjom, wymianie informacji i współpracy gospodarczej z organizacjami działającymi na rzecz poprawy jakości otoczenia gospodarczego a także wzajemnego przekazywania sobie informacji dotyczących warunków realizacji inwestycji.

3. Handel zagraniczny

Senegal ma podpisane umowy o bilateralnej współpracy handlowej z: Australią, Danią, Finlandią, Francją, Włochami, Hiszpanią, Japonią, Rumunią, Południową Koreą, Szwajcarią, Holandią, i USA. Senegal rów-nież podpisał konwencję o unikaniu podwójnego opodatkowania z Francja, Mali i wszystkimi francuskojęzycznymi krajami (Join Afro-Malgachy Organization). Senegalski kodeks inwestycyjny zawiera gwarancje dostępu i wymiany kapitału zagranicznego i repatriacji tego kapitału i zarobków – uwzględniając proceduralne wymogi i regulacje z tym związane. Obecnie nie ma żadnych barier związanych ze 100% własnością firm pochodzenia zagranicznego. Wyłączeniu podlegają jedynie sektory, gdzie rząd utrzymuje nadal kontrolę np.: wodociągi i dystrybucja wody, energii elektrycznej i portów.

Senegal jest kluczowym partnerem Polski w regionie Afryki Zachodniej. Według GUS, wolumen polsko-senegalskiej wymiany handlowej w 2017 roku przekroczył 96 mln USD (dokładnie 96,097 mln USD). Eksport do Senegalu kształtował się na poziomie 84,5 mln USD w stosunku do importu 11,6 mln USD.

Dominującą pozycję w polskim eksporcie na rynek senegalski stanowią artykuły rolno-spożywcze, (ok. 77,3% wywozu z Polski na ten rynek). Ważne miejsce w polskim eksporcie na rynek senegalski zajmują wyroby przemysłu elektromaszynowego (ok. 9% udziału) oraz wyroby przemy-słu chemicznego (ok. 5,6% udziału). W strukturze polskiego eksportu do Senegalu w 2016 r. największymi grupami towarowymi były: - przetwory spożywcze (ekstrakt słodowy, przetwory z mąki, grysiku) – 34,8 mln

USD; - pszenica, meslin - 3,1 mln USD; - maszyny żniwne (kombajny), urządzenia mechaniczne (sortowniki, kosiarki) - 2,0 mln USD; - nawozy chemiczne, mineralne - 1,4 mln USD; - papier i karton niepowlekany – 1,2 mln USD. Natomiast w strukturze polskiego importu z Senegalu w omawianym okresie największymi grupami towarowymi były: - naturalne fosforany wapnia, naturalne fosforany glinowo-wapniowe, kreda fosforanowa (mielona i niemielona); - warzywa – pomidory świeże lub schłodzone - 0,4 mln USD. W strukturze eksportu do Senegalu, w pierwszych siedmiu miesiącach 2017 r. największymi grupami towarowymi były: - przetwory spożywcze (ekstrakt słodowy, przetwory z mąki, grysiku) – 34,5 mln USD; - wata – 1,9 mln USD, - pszenica i meslin – 1,6 mln USD; - kukurydza (inna niż nasiona) – 0,9 mln USD; - papier workowy – 0,9 mln USD; - śmigłowce – 0,9 mln USD. W strukturze importu do Senegalu, w pierwszych siedmiu miesiącach 2017 r. największymi grupami towarowymi były: - naturalne fosforany wapnia, naturalne fosforany glinowo-wapniowe, kreda fosforanowa (mielone i niemielone) - 5,6 mln USD; - warzywa – pomidory świeże lub schłodzone – 0,5 mln USD.

W 2016 roku głównymi eksporterami do Senegalu były: Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Kole, Mlekoma Sp. z o.o., Contractus Sp. z o.o. Foodexo Sp. z o.o. Natomiast import obejmował surowce mineralne: naturalne fosforany wapnia, fosforany glinowo-wapniowe, kreda fosforanowa. Główni importerzy to: Grupa Azoty Zakłady Chemiczne Police S.A., AGRI GEM Sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe Handlowe Polmex Sp. z o.o., Mart Sp. z o.o.

W 2017 roku dynamika wzrostu eksportu z Polski do Senegalu do roku 2013 wzrosła o 193%.

4. Inwestycje bezpośrednie

Według danych pochodzących z Banku Światowego, napływ inwestycji bezpośrednich (FDI) do Senegalu podwoił się w ciągu ostatnich 10 lat. I tak z 168 mln USD w 2005 r. wzrósł do 345 mln USD w 2015 r. Ten wzrost był spowodowany głównie prywatyzacją, która miała miejsce w połowie lat 90tych, w czasie których rząd Senegalu pozbył się całości lub części udziałów w kilku kluczowych sektorach (woda,

telekomunikacja i rafinerie). Kryzys 2009 roku wpłynął również na 20 % spadek FDI w Senegalu.

Napływ FDI odnotowany w 2014 roku związany był bezpośrednio z realizacją Planu (ESP) a szczególnie inwestycji związanych z rozbudową infrastruktury, energetyki, rolnictwa, dostępu do wody pitnej i poprawy służby zdrowia.

Senegal posiada bezpośrednie inwestycje oszacowane na 2014 rok w wysokości 2.426 mln USD. Głównymi inwestorami są: Francja (823 mln USD); Maroko (95 mln USD); Indonezja (93 mln USD) i USA (66 mln USD)

W sierpniu 2013 roku Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police" S.A., jedna z największych firm chemicznych w Polsce wchodząca w skład Grupy Azoty SA., przejęła kontrolny pakiet akcji w spółce African Investment Group S.A. z Dakaru. Zawarta umowa dotyczyła zakupu za sumę 28,85 mln USD 55% udziałów w spółce AIG, która posiada koncesje pozwalające na dostęp do złóż fosforanów wapnia i piasków ilmenitowych w Senegalu.

Na dzień dzisiejszy brak jest senegalskich inwestycji w Polsce.

5. Akty prawne regulujące aktywność inwestorów zagranicznych

Podstawowym aktem prawnym regulującym kwestie inwestycji jest Kodeks inwestycji (Code des investissements), ogłoszony ustawą nr 2004–06 z 6 lutego 2004 roku. Jego tekst jest dostępny na stronach internetowych np.: http://www.douanes.sn/sites/default/files/fichiers/code_des_investissements.pdf

W Kodeksie inwestycji wymieniono sektory, które mogą korzystać z jego dyspozycji. Określono też wymaganą minimalną wartość inwestycji (100 mln XOF/152 tys. EUR), a dla sektorów uznanych za priorytetowe w programie walki z ubóstwem i strategii wsparcia inwestorów przemysłowych – 15 mln XOF/23 tys. EUR). Sprecyzowano również gwarancje przyznane przedsiębiorstwom oraz prawa i obowiązki inwestorów. Kodeks przewiduje zachęty inwestycyjne zarówno w fazie realizacji, jak i eksploatacji inwestycji.

Inwestorom (zagranicznym i lokalnym) zainteresowanym realizacją projektów w Senegalu służy pomocą Agencja Promocji Inwestycji i Dużych Projektów – APIX (www.investinsenegal.com).

6. Dostęp do rynku dla polskich towarów i usług

Od 1 stycznia 2000 roku produkty pochodzące z krajów, które nie są członkami WAEMU, niezależnie od miejsca ich wjazdu na terytorium tej wspólnoty, podlegają cłom przywozowym oraz innym podatkom i opłatom określonym we wspólnej taryfie celnej TEC (Tarif Extérieur Commun).

Taryfa ta opiera się na trzech założeniach: kategoryzacji produktów, cłach i opłatach stałych oraz cłach i opłatach czasowych.

Nomenklatura taryfowa dzieli towary na 4 kategorie:

- kategoria 0: podstawowe dobra społeczne (figurujące na liście obejmującej ograniczoną liczbę produktów),
- kategoria 1: dobra pierwszej potrzeby, podstawowe surowce, dobra inwestycyjne, specyficzne czynniki produkcji;
- kategoria 2: czynniki produkcji i dobra pośrednie;
- kategoria 3: dobra konsumpcyjne i produkty nie objęte innymi kategoriami.

Cła oraz podatki i opłaty stałe obejmują:

- cło przywozowe wahające się od 0 do 20% wartości CIF (dla kategorii 0, 1, 2 i 3 odpowiednio 0, 5, 10 i 20%);
- opłatę statystyczną „**Redevance Statistique**" (1%) dotyczącą wszystkich produktów importowanych z wyjątkiem dóbr nabytych w ramach finansowania przyznanego przez zagranicznych partnerów lub dóbr importowanych (pod warunkiem istnienia klauzuli zwalniającej z opłat fiskalnych i parafiskalnych) oraz dóbr importowanych z tytułu przywilejów dyplomatycznych;

- wspólnotowy podatek solidarnościowy „**Prélèvement Communautaire de Solidarité**" (1%) stosowany do produktów importowanych spoza WAEMU;

- Podatek wspólnotowy PCC (Prélèvement Communautaire CEDEAO) 0,5%;

- COSEC (Conseil Sénégalais des Chargeurs) 0,2%.

Do ceł oraz podatków i opłat czasowych należą:

- cło ochronne degresywne – TDP (niskie w wysokości 2,5% oraz wysokie wynoszące 5%), które jest stosowane dla towarów przemysłowych i produktów rolno –spożywczych (ma ono zrekompensować zmniejszenie ochrony celnej, które nastąpiło w wyniku wprowadzenia taryfy TEC);

- podatek importowy koniunkturalny – TCI (10% ceny progowej), któremu podlegają produkty rolnictwa, przemysłu rolno–spożywczego, hodowli i rybołówstwa, z wyjątkiem ryb i produktów na bazie ryb (ma on zrekompensować zmniejszenie ochrony celnej spowodowane fluktuacjami cen tych towarów na światowych rynkach).

Ponadto w ramach preferencyjnego wspólnotowego systemu taryfowego całkowicie zwolnione z ceł i opłat przywozowych są niektóre towary pochodzące z krajów WAEMU, w tym produkty regionalne, wyroby tradycyjnego rzemiosła oraz produkty przemysłowe posiadające specjalne zezwolenie. Natomiast pozostałe produkty przemysłowe pochodzące z krajów wspólnoty korzystają z redukcji ceł i opłat przywozowych w wysokości 5% w stosunku do tych, którym podlegają te same produkty importowane z krajów trzecich.

Do innych opłat stosowanych w imporcie należą też:

- podatek wspólnotowy w ramach ECOWAS (0,5% wartości towaru), który dotyczy wszystkich towarów importowanych do wspólnoty z krajów trzecich i wprowadzonych do obrotu;
- opłata COSEC (0,2%) stosowana przy imporcie towarów drogą morską;
- podatek VAT (18%);
- podatki specyficzne (stawki zależą od rodzaju produktu), którym podlegają produkty naftowe, alkohole, płyny zawierające alkohol, napoje gazowane, kawa, herbata, tytoń i orzechy kola.

Zakazy importu są nieliczne. Dotyczą one produktów mogących przyczynić się do zakłócenia porządku publicznego lub obrazy moralności. Od października 2005 roku obowiązuje też embargo na import mięsa drobiowego i jaj przeznaczonych do konsumpcji. Ponadto zakazany jest przywóz używanego sprzętu do hodowli drobiu.

Źródło: APIX

7. Dostęp do rynku pracy, świadczenie usług i zatrudnienie obywateli RP

Tekst kodeksu pracy jest opublikowany na oficjalnej stronie internetowej senegalskiego rządu (www.gouv.sn). Jego przepisy dotyczą wszystkich pracowników niezależnie od płci i obywatelstwa.

Kodeks zawiera jednak specjalne dyspozycje odnoszące się do pracowników zagranicznych. Zgodnie z nimi, każda umowa o pracę, bez względu na miejsce jej zawarcia i miejsce zamieszkania stron umowy, podlega postanowieniom kodeksu. Czas trwania umowy pracownika zagranicznego niemieszkającego na stałe w Senegalu nie może przekroczyć 20 miesięcy (30 w przypadku pierwszego pobytu), jeśli nie korzysta on z derogacji. Umowa na czas nieokreślony, wymagająca od pracownika zamieszkania poza swoim stałym miejscem pobytu za granicą, musi być potwierdzona na piśmie przez Generalną Dyrekcję Pracy oraz organ ubezpieczeń społecznych. Uzyskanie stosownego zezwolenia jest obowiązkiem pracodawcy. Dodatek ekspatriacyjny przysługuje pracownikowi zagranicznemu niemającemu zwyczajowego miejsca zamieszkania w Senegalu, który przyjechał do tego kraju w celach zawodowych na podstawie umowy o pracę podpisanej za granicą. Pracodawca powinien też zapewnić pracownikowi zagranicznemu zatrudnionemu na podstawie umowy o pracę zawartej poza krajem pochodzenia odpowiednie mieszkanie dla niego i jego rodziny.

Dla niektórych zawodów i poziomów kwalifikacji zawodowych zatrudnianie pracowników zagranicznych może być zakazane lub ograniczone dekretem w celu zapewnienia pełnego zatrudnienia miejscowej sile roboczej.

8. Kwestie podatkowe

Ogólny kodeks podatków (Code Général des Impôts – CGI) został zreformowany ustawą nr 2004 –12 z 6 lutego 2004 roku. Tekst kodeksu wraz z jego późniejszymi modyfikacjami jest opublikowany na stronie internetowej Generalnej Dyrekcji Podatków i Dóbr Państwowych Ministerstwa Gospodarki i Finansów(http://www.impotsetdomaines.gouv.sn/sites/default/files/documentations/cgi2013.pdf).

Reforma systemu podatkowego, która weszła w życie w styczniu 2013 roku odzwierciedliła aspiracje rządu do stworzenia systemu stymulującego wzrost gospodarczy i inwestycje. Deklarowanie i płacenie podatków stało się dzięki temu znacznie prostsze i transparentne. I tak główne zmiany dotyczyły:

- Ujednolicenie e-VAT deklaracji dla małych i średnich przedsiębiorstw;
- Stworzenie możliwości płacenia podatków online przez e-tax platformę;
- Ulgi dla płacących poprzez Internet.

Warto zauważyć, że na przełomie 2005 i 2016 ogólnie wysokość podatków spadla z 50,3 % w 2005 do 45,1 w 2016. Spadek ten był możliwy w wyniku obniżenia CIT from 35 % do 30%.

Do podstawowych podatków obowiązujących w Senegalu należą:

Podatek od dochodów firm (IS) od 1 stycznia 2013 roku wynosi 30%. Opodatkowaniu IS podlegają dochody uzyskane w Senegalu, jeśli porozumienia międzynarodowe nie stanowią inaczej. Prawo przewiduje m.in. ulgi dla firm eksportowych (spółki realizujące 80% obrotów w eksporcie płacą IS na poziomie 15%) i zachęty inwestycyjne (dotyczą one określonych sektorów i zależą od rodzaju i miejsca usytuowania inwestycji).

Minimalny podatek ryczałtowy (IMF) stosowany jest dla firm deficytowych lub osiągających małe zyski, co nie pozwala na pobranie IS. Przykładowo firmy które osiągnęły obrót w ubiegłym roku rozrachunkowym w wysokości 250.000.000 XOF płacić będą IMF w wysokości 500.000 i odpowiednio: od 250.000.000 XOF do 500.000.000 XOF podatek w wy-

sokości 750.000, od 500.000.000 obrotu – podatek w wysokości 1.000.000 XOF.

Obowiązują 3 stawki IMF (0,5 mln XOF/762,25 EUR/; 0,75 mln XOF/1.143,37 EUR/; 1,0 mln XOF/1.524,49 EUR/) w zależności od wielkości obrotów firmy (odpowiednio do 250 mln XOF/381.122,5 EUR/, od 250.000.001 XOF/381.122,5 EUR/do 500 mln XOF/762.245 EUR/, powyżej 500 mln XOF/762.245 EUR/).

Zwolnienia dla podmiotów posiadających koncesje górniczo wydobywcze.

Posiadacze zezwoleń na eksploatacje surowców, są zwolnieni z ceł eksportowych. Przez 3 lata w przypadku pozwolenia na eksploatacje oraz przez siedem lat w przypadku koncesji górniczej. Posiadacze zezwoleń/pozwoleń zwolnieni są również z podatku VAT, składek na ubezpieczenia społeczne, oraz podatku od podwyższenia kapitału. Zwolnienia te mogą być przedłużone do piętnastu lat w przypadku projektów wymagających znacznych inwestycji kapitałowych.

Skarb Państwa Senegalu gwarantuje sobie bezpłatny, minimalny 10-cio procentowy udział w kapitale zakładowym spółek górniczych (bez możliwości rozwodnienia). Skarb Państwa może zwiększyć ten udział do 25% (pokrywając dodatkowy udział w gotówce). Spółka korzystająca z koncesji jest dodatkowo zobowiązana do opłaty licencyjnej w wysokości 3% na rzecz Skarbu Państwa.

Jednolity podatek łączny (CGU) wprowadzony został reformą z 2004 roku i łączy kilka należnych podatków (m.in. podatek dochodowy dotyczący zysków z działalności przemysłowej i handlowej, IMF, VAT, koncesję na wyszynk alkoholu).

Dotyczy on osób fizycznych zajmujących się dostawą dóbr lub świadczeniem usług, jeśli wielkość osiąganych przez nie obrotów nie przekracza odpowiednio 50 mln XOF/76 tys. EUR/i 25 mln XOF/38 tys. EUR/. CGU, któremu podlegają osoby fizyczne prowadzące działalność handlową, waha się od 5 tys. XOF/7,6 EUR/do 4,2 mln XOF/6,4 tys./10 tys. EUR/ w zależności od wielkości obrotów (podzie-

lone są one na 20 transz). Natomiast CGU obowiązujący osoby fizyczne świadczące usługi wynosi od 10 tys. XOF/15,2 EUR do 3 mln XOF/4,6 tys. EUR/(11 transz wg wielkości obrotów).

CGU nie podlegają osoby fizyczne czerpiące zyski z działalności niehandlowej, a także ze sprzedaży i wynajmu nieruchomości oraz zarządzania nieruchomościami.

Podatek VAT

Podstawowa stawka VAT wynosi 18%. Wszystkie działania handlowo-usługowe podlegają temu podatkowi. Jakkolwiek w niektórych przypadkach można ubiegać się o ulgi. Głównymi beneficjentami ulg są: służba zdrowia, edukacja, usługi bankowe, ubezpieczenia, uprawa i transport. Transakcje bankowe podlegają 17 % stawce, 10% stawce podlegają usługi cateringowe, turystyczne i wynajem.

Podatek od dochodów osób fizycznych

Dotyczy on wszystkich osób (bez względu na obywatelstwo), które mają domicyl podatkowy w Senegalu. Opodatkowaniu podlega całość dochodów uzyskanych w tym kraju lub za granicą. Suma podatku nie może przekroczyć 50% wartości dochodów podlegających opodatkowaniu.

Uwzględniając złożoność systemu podatkowego wskazane jest korzystanie z usług koncesjonowanych firm zajmujących się doradztwem podatkowym.

Polska i Senegal nie podpisały umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania. Temat ten poruszono podczas dwustronnych konsultacji politycznych, które odbyły się pod koniec lutego 2014 roku w Dakarze z udziałem delegacji resortów spraw zagranicznych obu krajów.

9. System zamówień publicznych

Tekst Kodeksu zamówień publicznych (Code des marchés publics), ogłoszonego dekretem prezydenta Senegalu nr 2007 –545 z dnia 25 kwietnia 2007 roku, jest dostępny na stronach internetowych rządu Senegalu (http://www.gouv.sn/Code –des –marches –publics.html).

Kodeks określa m.in. zakres stosowania procedury zamówień publicznych, warunki przygotowywania, realizacji i kontroli przyznawania zamówień, procedurę odstąpienia od umowy i odraczania realizacji zamówień, sposób regulowania sporów.

Kodeks przewiduje takie formy udzielania zamówień publicznych, jak przetarg (otwarty, z prekwalifikacją, otwarty dwuetapowy, ograniczony), porozumienie bezpośrednie, procedury specyficzne.

Zgodnie z dyspozycjami kodeksu zamówienia publiczne na sumę przekraczającą 100 mln XOF /152 tys. EUR/ muszą być zatwierdzone przez ministra finansów, a o wartości powyżej 500 mln XOF /762 tys. EUR/ – przez premiera. Kontrolę nad zamówieniami publicznymi sprawują w Senegalu: Urząd Regulacji Zamówień Publicznych – ARMP (niezależny organ przy Kancelarii Premiera) i Centralna Dyrekcja Zamówień Publicznych – DCMP (wchodząca w skład struktury Ministerstwa Gospodarki i Finansów).

Informacje nt. ogłaszanych w Senegalu przetargów dotyczących zamówień publicznych są dostępne w wersji elektronicznej na Portalu Zamówień Publicznych Senegalu (www.marche– spublics.sn).

10. Ochrona własności przemysłowej i intelektualnej

Senegal jest aktywnie związany z kilkoma międzynarodowymi organizacjami handlu i jest członkiem: Africa Intellectual Property Organization (OAPI); International Centre for the Settlement of Investment Disputes (ICSID); Multilateral Investment Guarantee Agency (MIGA). Dodatkowo Senegal stworzył Centrum arbitrażu inwestycyjnego w 1998 roku, które jest administrowane przez Izbę Handlową.

Kwestie dotyczące praw autorskich i praw pokrewnych reguluje ustawa 2008–09 z 25 stycznia 2008 roku, która zastąpiła poprzednie teksty prawne w tej dziedzinie.

Prawami autorskimi i prawami pokrewnymi zajmuje się Senegalskie Biuro Prawa Autorskiego (BSDA) podlegające Ministerstwu Kultury i Sklasyfikowanego Dziedzictwa Historycznego. Biuro zostało utworzone w 1972 roku na mocy ustawy nr 72 –40 z 8 maja 1972 roku. BSDA jest

członkiem Międzynarodowej Konfederacji Związków Autorów i Kompozytorów (CISAC).

Sprawy związane z własnością przemysłową pozostają w gestii Wydziału Własności Przemysłowej Ministerstwa Górnictwa, Przemysłu i MŚP.

Senegal jest członkiem Światowej Organizacji Własności Intelektualnej (WIPO) od 1970 roku. Jest też m.in. stroną następujących konwencji i porozumień:

- Konwencji berneńskiej o ochronie dzieł literackich i artystycznych (od 1962 roku);
- Konwencji paryskiej o ochronie własności przemysłowej (od 1963 roku);
- Porozumienia haskiego dotyczącego międzynarodowego depozytu wzorów przemysłowych (od 1984 roku);
- Traktatu z Nairobi w sprawie ochrony symbolu olimpijskiego (od 1984 roku);
- Układu o Współpracy Patentowej (PCT) od 1978 roku.

Senegal podpisał też:

- Konwencję brukselską dotyczącą przekazywania sygnałów przenoszących programy drogą satelitarną (w 1974 roku, dotąd nie została ratyfikowana);
- Protokół do Porozumienia madryckiego o międzynarodowej rejestracji znaków (w 1989 roku, dotąd nie został ratyfikowany).

11. Struktura administracji i sądownictwa gospodarczego

Głównym organem administracji rządowej odpowiedzialnej za sprawy gospodarcze jest Ministerstwo Gospodarki i Finansów (www.finances.gouv.sn). Podzielone jest ono na dyrekcje, które zajmują się poszczególnym zagadnieniami (np. rynki finansowe, konkurencyjność, planowanie, cła i podatki). Zagadnienia dotyczące promocji inwestycji leżą w gestii

Ministerstwa Promocji Inwestycji, Partnerstwa i Rozwoju Usług Teleinformatycznych. Ministerstwo jest wspierane przez Agencję ds. Promocji Inwestycji i Dużych Projektów (www.investinsenegal.com).

Ważną funkcję odgrywają również resorty zajmujące się poszczególnymi sektorami gospodarki: Ministerstwo Rolnictwa i Wyposażenia Wsi (www.agriculture.gouv.sn), Ministerstwo Środowiska i Zrównoważonego Rozwoju (www.environnement.gouv.sn), Ministerstwo Infrastruktury, Transportu Lądowego i ds. Zmniejszenia Izolacji Regionów (www.mit.gouv.sn), Ministerstwo Handlu, Przedsiębiorczości i ds. Sektora Nieformalnego (www.commerce.gouv.sn).

W Senegalu nie działają oddzielne trybunały handlowe.

Organami sądowniczymi są: sądy pierwszej instancji (trybunały departamentalne, regionalne i sądy przysięgłych), sądy apelacyjne, sądy specjalne (sądy ds. dzieci, trybunały pracy, sąd ds. zwalczania nielegalnego bogacenia się, wysoki trybunał sprawiedliwości), sądy najwyższej instancji (Sąd Najwyższy, Rada Konstytucyjna, Trybunał Obrachunkowy).

W związku z rosnącym znaczeniem arbitrażu w rozwiązywaniu sporów handlowych w 1998 roku zostało powołane przy Izbie Handlowo –Przemysłowo –Rolniczej w Dakarze (we współpracy z Radą Adwokacką Senegalu i przy wsparciu Banku Światowego poprzez Komitet Reformy Prawnej) Centrum Arbitrażu, Mediacji i Ugody. Senegal ratyfikował Konwencję waszyngtońską z 1965 roku w sprawie rozstrzygania sporów inwestycyjnych między państwami a obywatelami państw drugich (CIRDI) i przystąpił do Konwencji nowojorskiej z 1958 roku o uznawaniu i wykonywaniu zagranicznych orzeczeń arbitrażowych.

Samorząd gospodarczy reprezentowany jest przez Krajową Radę Pracodawców Senegalu (www.cnp.sn) i przez Izbę Przemysłowo –Handlowo –Rolniczą z Dakaru.

12. Prowadzenie działalności gospodarczej w Senegalu

Od 18 września 1995 Senegal jest członkiem Organizacji Harmonizacji Prawa Gospodarczego w Afryce (OHADA). Organizacja ta zrzesza 14

krajów strefy Współpracy Finansowej w Afryce (fr. Coopération Financière en Afrique – CFA) oraz Gwineę i Komory.

Głównym celem OHADA jest harmonizacja prawa gospodarczego w krajach zrzeszonych oraz znajdowanie rozwiązań na występującą niestabilność prawną i sądową.

Forma prawna firmy wpływa w dużej mierze, na jej funkcjonowanie, jak również ma wpływ na działalność wspólników takiej firmy.

Jest zatem bardzo ważne by obrać status, który odpowiada najbliżej motywacjom partnerów i ich celom a także kontekstowi gospodarczo –społecznemu oraz prawnemu państwa.

Obowiązujące w Senegalu formy prawne dla firm są uregulowane przez jednolity akt OHADA odnoszący się do spółek handlowych oraz grup interesów gospodarczych. Istnieją następujące typy podmiotów:

- pojedynczy właściciel;
- grupa interesu gospodarczego (GIE);
- spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (SARL);
- spółki akcyjne (S.A.);
- spółka partnerska (SNC);
- spółka partnerska z ograniczoną odpowiedzialnością (SCS).

V. Formalności związane z rejestracją firm

A. Formalności obowiązkowe

W Senegalu istnieje 6 obowiązkowych formalności rejestracyjnych dla firm:

- przedstawienie zaświadczenia o niekaralności (dla menadżera); obcokrajowcy muszą, ponadto przedstawić dokumentacje policyjną kraju pochodzenia albo dokument równorzędny;
- ustanowienie aktów notarialnych;
- zgromadzenie kapitału przy pomocy notariusza albo banku;
- rejestracja statusu;
- rejestracja handlowa oraz rejestracja pożyczki i ruchomości;
- Pomijając dostarczenie dokumentacji policyjnej, ustanowienia aktów notarialnych oraz zgromadzenia kapitału, wszystkie inne formalności założycielskie mogą zostać dopełnione w ciągu 24 godzin w Biurze Wsparcia Rejestracji (BCE) w siedzibie APIX'u.

B. Pojedynczy właściciel

Potrzebna dokumentacja:

- 2 kopie narodowego dokumentu tożsamości albo paszportu (dla obcokrajowców);
- 2 kopie karty konsularnej;
- zaświadczenie o niekaralności nie starsze niż 3 miesiące;
- dokumentacja policyjna kraju pochodzenia dla obcokrajowców wyda-na nie dawniej niż 3 miesiące wstecz;
- certyfikat rezydencji;
- akt małżeństwa, (jeżeli dotyczy);

- dwa znaczki skarbowe o wartości 2000 FCFA (dla Rejestru Handlowego oraz NI– NEA).

Koszty rejestracji wynoszą:

- 10 000 FCFA jako opłata rejestracyjna dla pojedynczego właściciela bez nazwy handlowej;
- 20 000 FCFA dla pojedynczego właściciela z nazwą handlową, podzielona jak następuje;
- 10 000 FCFA za rejestracje nazwy handlowej w Afrykańskiej Organizacji Własności Intelektualnej (AIPO);
- 10 000 FCFA jako opłata rejestracyjna.

C. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (SARL) oraz spółki akcyjne (S.A.) Procedura założenia firmy jest podzielona na dwa etapy:

- Ustanowienie statutu u notariusza oraz wpłata depozytu kapitałowego (w ciągu 24 godzin). Statut musi być podpisany przez wszystkich wspólników bądź ich pełnomocników;

- Zarejestrowanie aktu założycielskiego oraz rejestracja firmy w Biurze Wsparcia Rejestracji (BCE) w APIX.

Ogłoszenia publiczne dotyczące założenia firmy bądź dokonanych w niej zmian są publikowane Internetowo na stronie Ministerstwa Gospodarki i Finansów przez BCE, albo przez notariusza w dziennikach urzędowych.

Do utworzenia spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (SARL) albo spółki akcyjnej (S.A.) wymagane są następujące dokumenty:

- zaświadczenie o niekaralności nie starsze niż 3 miesiące;
- dokumentacja policyjna kraju pochodzenia dla obcokrajowców wydana nie dawniej niż 3 miesiące wstecz;
- ksero dowodów tożsamości wspólników;
- statut;
- protokół założycielski;
- oświadczenie o zgromadzeniu kapitału.

Statut, protokół założycielski oraz oświadczenia o zgromadzeniu kapitału są ustanawiane przez notariusza.

Należy podkreślić, że wycena wkładów niepieniężnych w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością i spółkach akcyjnych musi być dokonana przez audytora wpisanego na listę rewidentów. Dla spółek akcyjnych wycena wkładów rzeczowych przez rewidenta jest obowiązkowe bez względu na ich wartość. Dla SARL jedynie wkłady powyżej 5 milionów CAF muszą zostać wycenione przez audytora.

Kapitał musi obowiązkowo być zdeponowany u notariusza albo na koncie bankowym oznaczonym jako „konto firmy, która jest w trakcie powstawania". Konto jest automatycznie odblokowywane w momencie, w którym firma jest zarejestrowana w RCCM.

Koszty powstania spółki są głównie złożone z:

1) kosztów rejestracyjnych: • 25 000 FCFA dla kapitału wynoszącego między 1 000 000 i 10 000 000 FCFA • 1% kapitału, jeżeli przewyższa on 10 000 000 FCFA;

Notabene – w przypadku wkładu w postaci nieruchomości, dodatkowo należy uiścić podatek w wysokości 3% wartości wkładu kosztów rejestracyjnych.

2) koszty notariusza:
- dla SARL koszty wynoszą mniej więcej 400 000 FCFA;
- dla S.A. koszty wynoszą mniej więcej 700 000 FCFA.

D. Grupy Interesu Gospodarczego (GIE), tak jak pojedynczy właściciel, może być utworzona w Biurze Wsparcia Rejestracji (BCE) w APIX.

Statuty, regulaminy, oraz protokoły założycielskiego walnego zgromadzenia są przygotowywane przez założycieli, ale muszą wpierw obowiązkowo być zarejestrowane w „Impots et Domaines" (Departament Podatków i Własności Skarbu Państwa). Standardowe formularze statutów, regulaminów oraz protokołów dostępne są w BCE.

Dokumenty wymagane do stworzenia GIE:

- 3 kopie statutu, regulaminu oraz protokołu założycielskiego walnego zgromadzenia;
- 1 kopia dowodów osobistych członków;
- zaświadczenie o niekaralności przewodniczącego z okresu do trzech miesięcy;
- 11 znaczków skarbowych o wartości 2 000 FCFA: 9 z nich musi być umieszczonych na każdej stronie statutu, regulaminu oraz protokołu rejestracyjnego oraz 2 na rejestracji handlowej oraz na NINEA.

Koszty podzielone są w następujący sposób:

- koszty rejestracyjne w wysokości 35 000 FCFA;
- koszty założycielskie o wartości 30 000 FCFA podzielone są następująco:
  - 20 000 FCFA dla ochrony nazwy handlowej w AIPO;
  - 10 000 FCFA za koszty rejestracyjne.

NB: istnieją inne rodzaje firm, mniej rozpowszechnione, ale przewidziane przez jednolity akt OHADA dotyczący spółek handlowych i GIE oraz przez senegalski Kodeks Handlowy i Cywilny (COCC). Są to między innymi:

- Współpartnerstwo (SNC): firma, w której wspólnicy mają zobowiązania niezdefiniowane i solidarne. Wspólnicy, zupełnie odwrotnie niż partnerzy zarejestrowanych przedsiębiorstw, mają uprawnienia w handlu. Nie posiadają one osobowości prawnej;

- Spółki komandytowe, (SCS): jest to nowa forma firm. Istnieją dwa typy wspólników w firmach SCS: „generalny partner" odpowiadający solidarnie za dług firmy oraz „ograniczony partner" odpowiadający za dług partnerstwa do kwoty swojego wkładu finansowego.

W zestawieniu Doing Business 2018 dotyczącym prowadzenia działalności gospodarczej Senegal zajmuje 140 pozycję wśród 189 ujętych w rankingu gospodarek świata. Znaczny wzrost w porównaniu z edycją 2014 Doing Business z 133. lokaty na 63. miejsce odnotowano w kategorii rozpoczęcia działalności biznesowej. Najsłabsze wyniki Senegal osiągnął w takich kategoriach jak: uzyskanie przyłącza elektrycznego – 118. pozycja, płatności podatkowe – 178. miejsce oraz pozwolenie na budowę –

145 pozycja w rankingu w ujęciu światowym, w handlu transgranicznym uplasował się na 135 miejscu. Główne czynniki wpływające na poprawę sytuacji to: redukcja kosztów notarialnych przy rejestracji firmy; obniżenie kosztów związanych z przeniesieniem własności, uproszczenie procedur i skrócenie czasu potrzebnego na załatwienie wszystkich formalności; wprowadzenie ograniczeń czasowych dla urzędów na zwrot VAT-u i egzekucja tych ograniczeń; wprowadzenie zmian w kodeksie umożliwiających szybsze rozwiązania handlowych nieporozumień.

W kwestii wolności gospodarczej według Indeksu Wolności Gospodarczej 2014 publikowanym przez The Wall Street Journal i Heritage Foundation, Senegal zajmuje 126. pozycję pośród 178 ocenianych krajów. Stanowi to 24. pozycję w regionalnej klasyfikacji obejmującej 46 krajów Afryki Subsaharyjskiej. Senegal plasuje się w tym zestawieniu poniżej światowej średniej.

Plan Sénégal Émergent

W celu przyspieszenia rozwoju gospodarczego kraju oraz poprawy standardów życia w Senegalu, na początku 2014 r. rząd przyjął program rozwoju kraju na lata 2014 – 2018 nazwany „Plan Sénégal Émergent" (PSE). Plan ten akcentuje konieczność poprawy warunków życia ludności poprzez przyspieszenie rozwoju gospodarczego, wpływ na rozwój lokalny i zmniejszanie nierówności. Wdrożenie programu ma poprawić warunki prowadzenia działalności gospodarczej a także wpłynąć na poprawę zarządzania finansami publicznymi.

Finansowanie programu następowało ze środków państwowych, ze środków od partnerów technicznych i finansowych (banki wspierające rozwój, kraje–donatorzy pomocy) i od partnerów prywatnych zaangażowanych w ramach partnerstwa publiczno–prywatnego. Zgodnie z założeniami na sfinansowanie programu niezbędne będzie pozyskanie 9 685,6 miliardów franków CFA (ok. 14,75 mld EUR). Finansowanie ma być rozłożone wg następującego schematu: państwo – 43,4%, partnerzy techniczno – finansowi – 40,4%, projekty PPP – 16,3%.

Główne projekty realizowane w ramach programu PSE i finansowane przez państwo obejmują m.in.:

A/ infrastruktura i transport

- odnowienie trasy kolejowej Dakar – Tambacounda – Bamako;
- budowa mostów;
- odnowienie drogi Ndioum – Ourossogui – Bakel;
- zakup 250 autobusów;
- projekt infrastruktury i wyposażenia morskiego.

B/ energia

- zwiększenie mocy wytwórczej energii poprzez zastosowanie miksu energetycznego;
- budowa połączeń sieciowych i interkonektorów;
- odnowa i rozbudowa sieci energetycznych;
- elektryfikacja obszarów wiejskich.

C/ rolnictwo i hodowla

- ustrukturyzowanie produkcji orzeszków arachidowych;
- rozwój korytarzy zbożowych;
- 150 – 200 mikroprojektów wsparcia rolnictwa rodzinnego;
- 100 – 150 projektów wspierających producentów produktów o wysokiej wartości dodanej;
- rozwój hodowli.

D/ edukacja i nauka

- budowa Uniwersytetu Sine–Saloum;
- stworzenie sieci wyższych szkół zawodowych;
- stworzenie w Dakarze centrum naukowego dostosowanego do najszybciej rozwijających się sektorów gospodarki;
- poprawa jakości nauczania podstawowego;
- poprawa dostępu do podręczników szkolnych.

E/ woda pitna

- poprawa dostępu do wody pitnej;

F/ zdrowie

- utworzenie „Dakar Médical City" – centrum szpitalnego i opieki na najwyższym światowym poziomie;

- utworzenie podmiotu odpowiedzialnego za produkcję szczepionek przeciwko żółtej febrze.

Do sześciu podstawowych sektorów dodane zostało pięć kolejnych – równie ważnych – takich jak zarządzanie i bezpieczeństwo publiczne, telekomunikacja, ochrona socjalna, ochrona przed katastrofami i środowisko.

W ramach partnerstwa publiczno – prywatnego przewiduje się działanie m.in. w takich sektorach, jak:
- infrastruktura i transport – budowa linii tramwajowej w Dakarze;
- rolnictwo – stworzenie 3–4 korytarzy zbożowych i wzmocnienie hodowli zwierzęcej,
- budownictwo komunalne – zwiększenie oferty mieszkań socjalnych;
- turystyka – integralny rozwój turystyki;
- kopalnie i przemysł wydobywczy;
- przemysł – stworzenie stref (platform) przemysłowych.

Wprowadzenie w życie PSE ma doprowadzić do strukturalnych zmian w gospodarce Senegalu i pobudzić wzrost gospodarczy. Jednocześnie lepiej ma być wykorzystany kapitał ludzki oraz zapewniona opieka społeczna dla najbardziej zagrożonych. Poprawi to warunki życia społeczeństwa a co za tym idzie bezpieczeństwo i spokój.

Realizacja PSE zostala podsumowana na oficjalnej stronie Prezydenta Senegalu, gdzie na 2016 zostala przeprowadzona ocena zaawansowania w kwestii realizacji niektórych założeń. I tak w 2016 roku działania skoncentrowane były na: ukończeniu doków Ngaparou, Sarene Point, Potou i Bargny;Rozwoju obszarów przetwarzania w St. Louis, Potou, Kafountine, Mbao i Pencum; Thiaroye-sur-Mer i rozbudowy portu handlowego Ziguinchor oraz budowa portu rybackiego w Boudody. Oceniono również że w 2015 r. przeprowadzono trzydzieści trzy projekty związane z rozbudową infrastruktury budując 599 mil dróg i 1,417 mil mostów o łącznym koszcie 238 miliardów XOF. Wśród projektów wymienić można następujące trasy:

- Tambacounda-Dialacoto;
- Mąko-Kedougou;
- Kafountine-Diouloulou;
- Koukane-Kolda-Tanaff.

Do projektów związanych z poprawą infrastruktory w miastach zaliczyć można rozpoczęcie programu modernizacji PROMO-miast, pokrywającej budowę urządzeń sanitarnych i oświetlenia. Rozpoczęcie budowy pociągu ekspresowego (TER) Dakar-Diamniadio-AIBD - pierwsze połączenie kolejowe dużych prędkości w Senegalu jest spodziewane w 2018 roku. TER obsłuży 14 stacji kolejowych i będzie dostosowany do przewozu 115.000 pasażerów dziennie pomiędzy Dakarem i międzynarodowym portem lotniczym Blaise Diagne. Następnie wspomniano o odbudowie i unowocześnieniu linii kolejowej Dakar-Kidira o łącznej długości 400 mil. Do ważnych osiągnięć realizacyjnych PSE zaliczyć również należy rozpoczęcie budowy parku przemysłowego Diamniadio dzięki czemu w przyszłości powstanie co najmniej 50 000 miejsc pracy. Ogromny progres został również odnotowany w kwestji realizacji programu ułatwiającego dostęp do wody pitnej, w ramach którego wybudowano ponad 69 wież ciśnień i rozprowadzono ponad 850 km rurociągów. Dodatkowo uruchomiona została budowa zakładu uzdatniania wody o pojemności 200.000 m3 / dobę w Keur Momar Sarr, kosztem 255 miliardów XOF, i zaczęto budowę stacji odsalania wody morskiej w celu nawadniania upraw. Te dwa obiekty przyczynią się do zabezpieczenia dostawy dla Dakaru i jego otoczenia przez co najmniej 20 lat.

VI. Przydatne kontakty

Ambasada RP w Dakarze

Senegal, Dakar, Route des Almadies, Les Jardins des Almadies (en face King Fahd Palace), App. 4/A B.P. 14419, Dakar-Peytavin Phone +221 33 859 57 70 Fax +221 33 865 14 87 mail: dakar.amb.sekretariat@msz.gov.pl

Ministerstwo Gospodarki, Finansów i Planu

Rue René Ndiaye x Avenue Carde, 4017 Dakar tel.: +221 33 889 21 00 – mail: infos@minfinances.sn

Agencja ds. Promocji Inwestycji i Dużych Projektów (APIX)

52 – 54 Rue Mohamed V BP 430 CP 18524 Dakar RP Sénégal tel.: (+221) 33 849 05 55 – fax: (+221) 33 823 94 89 mail: contact@apix.sn

Izba Handlowa

1 Place de l'Indépendance DAKAR ; Tel: +221 33 889 76 80 ; Fax: +221 33 823 93 63 ; mail : cciad@orange.sn

Ambasada Senegalu w Rzeczpospolitej Polskiej

ul. Biedronki 63, 02-959 Warszawa Tel.: (22) 651 60 36 Fax: (22) 6 51 56 17

PAIH Expo

I Forum Wsparcia
Polskiego Biznesu za Granicą

Polska Agencja
Inwestycji i Handlu
Grupa PFR